

Dimenzije ličnosti kao prediktori obrambenih mehanizama

Međunarodni znanstveni psihološki skup / International Scientific Psychology Meeting

20. DANI RAMIRA I ZORANA BUJASA

Anita Vulić-Prtorić & Luka Marinović

Odjel za psihologiju Sveučilišta u Zadru

7. - 9. TRAVNJA / APRIL 2011.
Zagreb, Filozofski fakultet / Faculty of Humanities and Social Sciences

CILJ provedenog istraživanja bio je utvrditi obrazac povezanosti između nekih dimenzija ličnosti i obrambenih mehanizama u uzorku studenata.

DSQ-40 autora Andrews i suradnika (1993) je upitnik samoprocjene sa 40 čestica. Upitnikom se dobivaju informacije o 20 obrambenih mehanizama i 3 osnovna obrambena stila:

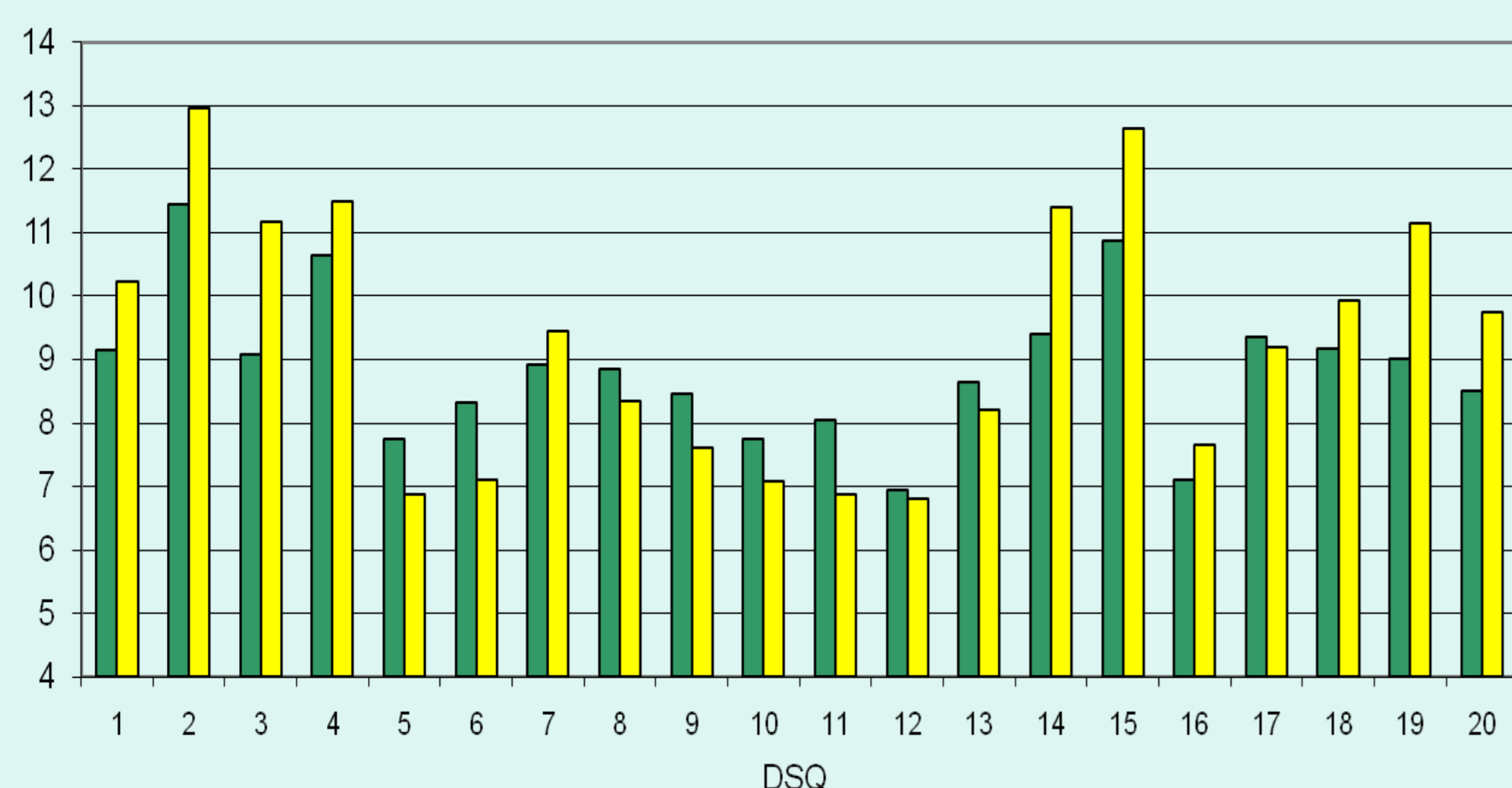
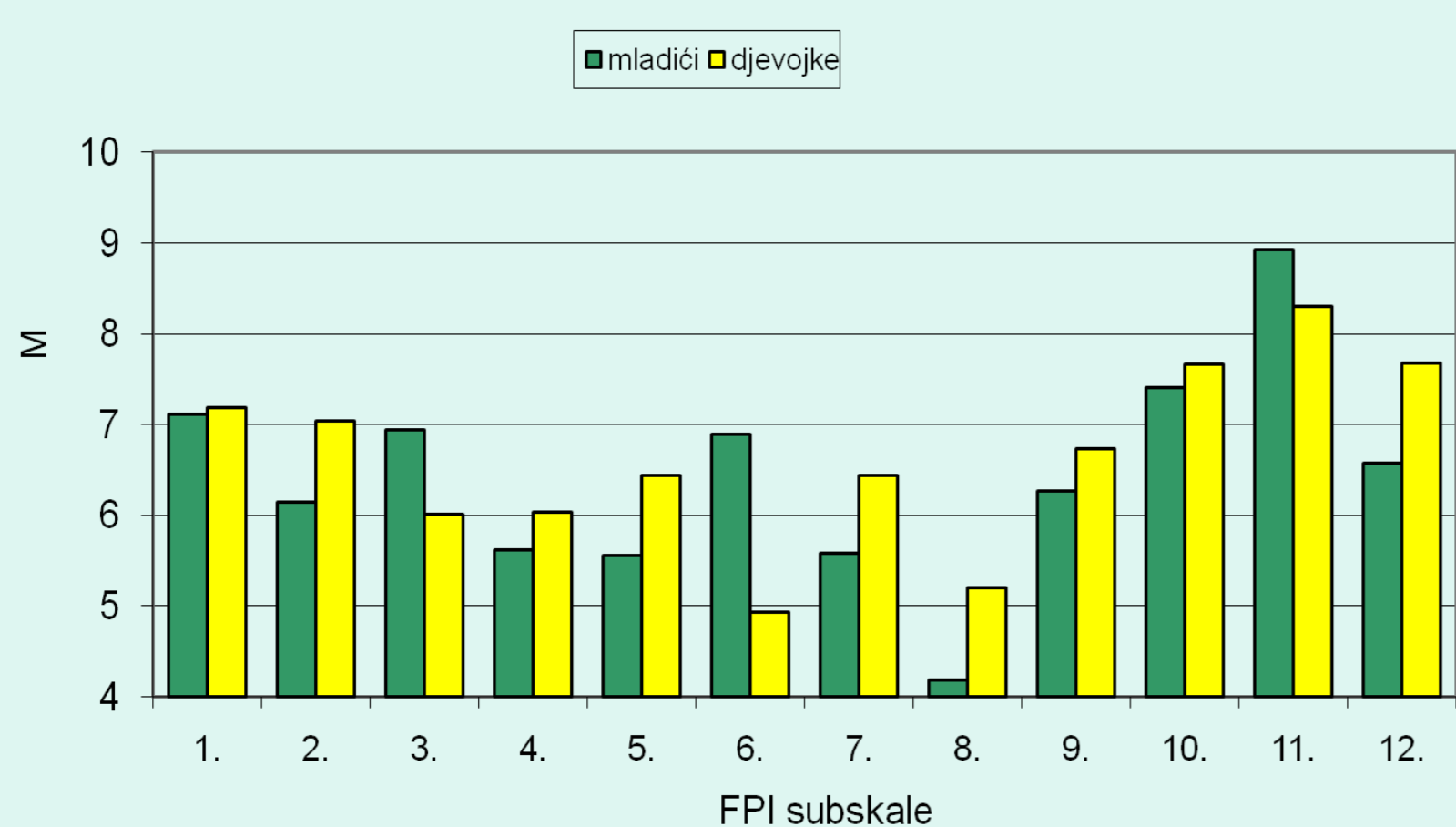
- Zrele obrane** (4 obrane, 8 čestica): sublimacija, humor, anticipacija, supresija
- Neurotske obrane** (4 obrane, 8 čestica): negiranje, pseudoaltruizam, idealizacija, reaktivna formacija;
- Nezrele obrane** (12 obrana, 24 čestice): projekcija, pasivna agresija, izvođenje ili *acting out*, izolacija, devaluacija, autistična fantazija, poricanje, premještanje, disocijacija, raščlanjivanje ili *splitting*, racionalizacija, somatizacija.

METODA: Istraživanje je provedeno u uzorku od 314 ispitanika (176 djevojaka) studenata Sveučilišta u Zadru, u dobi od 19 do 27 godina ($M=21,25$; $SD=1,56$). Za potrebe ovog rada obrađeni su rezultati iz dva primijenjena upitnika: *Upitnik obrambenih stilova (DSQ-40)* i *Freiburškog inventara ličnosti (FPI-R)*.

FPI-R (Fahrenberg sur. 2008) sadrži 138 dihotomne čestice namijenjene mjerenju 10 osobina ličnosti i 2 globalna konstrukta: : **1. Zadovoljstvo životom**, **2. Društvena usmjerenost**, **3. Ambicioznost**, **4. Zakočenost**, **5. Povećana uzbuđljivost**, **6. Agresivnost**, **7. Opterećenost**, **8. Tjelesne tegobe**, **9. Zdravstvene brige** i **10. Otvorenost + Ekstraverzija i Emocionalnost**. Koeficijent pouzdanosti (tipa Cronbach α) kreću se od 0,55 do 0,88.

Tablica 1. Rezultati završnih koraka stupnjevite regresijske analize (backward) za pojedine aspekte obrambenih mehanizama s dimenzijama ličnosti (značajni prediktori u jednadžbi) – za uzorak studentica (N=176) i studenata (N=138)

FPI-R i DSQ-40 profil s obzirom na spol ispitanika

REZULTATI

Rezultati pokazuju da se studenti i studentice razlikuju s obzirom na dimenzije ličnosti i korištenje mehanizama obrane. Značajna razlika pokazala se u 8 od 12 FPI-R subskala, pri čemu su studentice imale značajno više rezultate u subskalama: Društvena Usmjerenost, Povećana Uzbuđljivost, Opterećenost, Tjelesne tegobe i Emocionalnost, a studenti u subskalama Ambicioznost, Agresivnost i Ekstraverzija.

Značajna razlika utvrđena je i u 12 od 20 DSQ-40 mehanizama obrane. Studentice su značajno sklonije koristiti: Sublimaciju, Humor, Anticipaciju, Supresiju (zrele mehanizme obrane), Splitting, Racionalizaciju, Idealizaciju i Reaktivnu formaciju, a studenti Projekciju, Pasivnu agresiju, Devaluaciju i Poricanje (nezrele mehanizme obrane).

Značajna razlika utvrđena je i u obrascima povezanosti između pojedinih dimenzija ličnosti i obrambenih mehanizama. Općenito se pokazalo da dimenzije ličnosti u većoj mjeri predviđaju korištenje većeg broja različitih mehanizama obrane kod žena nego muškaraca.

Od svih dimenzija ličnosti društvena usmjerenost bila je najbolji prediktor različitih mehanizama obrane i kod studenata i kod studentica (Tablica 1.)

KRITERIJ Obrambeni mehanizmi (Djevojke)	PREDIKTOR Osobine ličnosti	KRITERIJ Obrambeni mehanizmi (Mladići)
<ul style="list-style-type: none"> Idealizacija (-) Projekcija (-) Autistične fantazije (-) Pasivna agresija 	1. Zadovoljstvo životom	
<ul style="list-style-type: none"> Humor Reaktivna formacija Racionalizacija 	2. Društvena usmjerenost	<ul style="list-style-type: none"> Humor Pseudoaltruizam Reaktivna formacija Devaluacija Poricanje Disocijacija
<ul style="list-style-type: none"> Premještanje Racionalizacija 	3. Ambicioznost	
<ul style="list-style-type: none"> Reaktivna formacija (-) Acting out 	4. Zakočenost	
<ul style="list-style-type: none"> (-) Reaktivna formacija Acting out (-) Disocijacija 	5. Povećana uzbuđljivost	<ul style="list-style-type: none"> (-) Supresija Acting out
<ul style="list-style-type: none"> Humor Acting out Izolacija Disocijacija 	6. Agresivnost	<ul style="list-style-type: none"> Devaluacija Disocijacija Splitting
<ul style="list-style-type: none"> Idealizacija Projekcija (-) Acting out Autistične fantazije 	7. Opterećenost	
<ul style="list-style-type: none"> Acting out Izolacija Premještanje 	8. Tjelesne tegobe	<ul style="list-style-type: none"> Premještanje Somatizacija
<ul style="list-style-type: none"> Sublimacija Negiranje Reaktivna formacija 	9. Zdravstvene brige	
<ul style="list-style-type: none"> Sublimacija Pasivna agresija Autistične fantazije Premještanje Splitting (-) Racionalizacija 	10. Otvorenost	<ul style="list-style-type: none"> (-) Pseudoaltruizam

Kontakt:

avulic@unizd.hr

lukamarinovic@yahoo.com

